

Høringssvar fra Kulbroens Venner

Vi har fra Kulbroen fulgt meget med i rejsen for det parkeringshus i Sydhavnskvarteret, der har været på tegnebrættet helt fra de spæde planer i 2017. Det har naturligvis haft vores opmærksomhed, da det bliver en af vores allernærmeste naboer – og sidenhen også er blevet navngivet *Kulhuset*, en meget tydelig opfordring og kobling til os ved Kulbroen. P-huset har fra starten været tænkt og italesat som 'mere end et p-hus', en ambition vi er store tilhængere af. Men det er også en ambition, der kræver nytænkning, mod og anderledes forbindelser i et særligt kvarter i Aarhus.

Projektet haft mange forskellige visuelle udtryk og idéer bag gennem årene, men vi må i dette høringssvar forholde os til dette lokalplansforslag og de visualiseringer, det indeholder. Projektet indeholder mange interessante detaljer, men vi vil overordnet kommentere på to emner: 1) En naturlig og organisk kobling med Kulbroen, og 2) Bylivet og dets behov for aktivering af p-huset.

Koblinger er grundtanken bag Kulbroens eksistens og rolle i Sydhavnskvarteret. Da hård industri prægede kvarteret, var Kulbroen en forbindelse til at fragte kul fra havet ind til kraftværket. I fremtiden vil Kulbroen 'fragte' mennesker fra Midtbyen ind i det dynamiske kvarter, som det nye Sydhavnen bliver. Der er forbindelser mellem Kulbroen og mange nye bygninger i kvarteret, som skaber helt anderledes rum, end vi er vant til i Aarhus. Bilerne i det nye p-hus vil ankomme via Sydhavnsgade, men gående trafik til og fra huset vil i høj grad foregå via Kulbroen og *Den Rekreative Forbindelse*. Derfor er en tydelig og organisk forbindelse til Kulbroen både oplagt og essentiel. På Aarhus Kommunes egen hjemmeside italesættes p-huset som et "*med åbne facader mod områdets øvrige byrum*"¹. Vi anser selv Kulbroen som det allermest unikke byrum i området, som tilbyder helt specielle rammer og oplevelser i flere niveauer. Oppe på gangbroen vil mødet med Kulhuset dog ikke føles åbent, men nærmest det modsatte – se figur 14 og 16 i lokalplansforslaget. Når man kommer gående mod øst ovenpå Kulbroen, vil man blive mødt af en markant, rød mur på Kulhuset, der umiddelbart ser ud til at rejse sig 3 etager over broen – med et ualmindeligt højt værn på øverste, åbne etage. Udsynet mod og forbindelsen til havet forsvinder helt pga. højden og drøjden på p-huset. Husets længde langs Kalkværksvej fjerner udsynet langt tilbage ad broen mod vest, og det samme gælder for broens afslutning halvvejs henne ad husets sydlige side. Havnesporets passage gennem p-huset komplicerer bygningens østlige kant, men bør ikke fastlåse udformningen. De høje facader og værn på p-husets 'tagterrasse' gør også, at der ikke er nogen visuel kontakt mellem det liv, der potentielt kunne foregå på taget, og de mennesker som færdes på Kulbroen. Dette virker som en kæmpe spildt mulighed. Slutteligt er der fremlagt en fysisk tilkobling fra Kulbroen ind i Kulhuset med et meget simpelt og spartansk udtryk, der giver forbindelsen et udtryk af ren praktik. Alt dette ser vi ikke som en naturlig kobling med Kulbroen, tværtimod.

Vi ønsker nedtrapning af facader og hjørner mod gangbroen og en forlængelse af Kulbroen mod øst, så vi genetablerer forbindelsen til havet og havnen, som Kulbroens industrielle fortid tilhører. Vi ønsker en bred og reel sammenkobling af de to bygningsværker, hvor form, æstetik og

¹ <https://sydhavnskvarteret.dk/livet-i-kvarteret/parkeringshuset/>

materialer tydeliggør sammenhængen og navnefællesskabet. Hvor de bliver naturlige forlængelser af hinanden, som styrker livet i kvarteret og ikke, uforvarende, kommer til at have modsatte effekt.

På gadeniveau virker koblingen mellem byrummene mere organisk og med gode muligheder for at skabe samhörige og levende grønne rum til mange slags brugere. Ved Kulbroen etableres et tårn og en park på den sydlige side af broen, som vendes mod Den Rekreative Forbindelse og *De Socialt Udsattes Jord*. Sidstnævnte er en betegnelse (fra Bydelsplanen, vedtaget i 2020) for området med alle de tilbud og funktioner, der er til for kvarterets socialt udsatte borgere, og som heldigvis bevares og videreudvikles samme sted. Den mangfoldige flok af medborgere, der færdes her dagligt, er en vigtig og tydelig bruger af de byrum, som skabes ved Kulhuset og Kulbroen, og vi ønsker at udforske og udvikle det bedste mulige samspil, hvor parken ved Kulbroen fx først og fremmest er til for dem. De grønne elementer på p-huset, i parken, under broen, etc. bør skabe små oplevelsesrum, hvor man kan finde både ro og stimulering. Grundlæggende kræver koblingerne mellem p-hus og Kulbroen, både nede og oppe i niveau, en grundig og detaljeorienteret dialog, så vi ikke misser chancen for at samskabe fantastiske byrum med smuk arkitektur og mangfoldigt liv. Dette vil ikke kræve dyrere belægnings eller flere kunstværker – blot fornuftig og velovervejet placering af de elementer, man allerede har tænkt ind i området, samt nøje forståelse for den dejligt blandede skare af mennesker, man har med at gøre i kvarteret.

Generelt skal vi i udviklingen af Sydhavns-kvarteret og omkringliggende områder tænke i synergier mellem de åbne og inviterende byrum, som bliver relevante for mange andre end 'bare' os lokale. Det gælder steder såsom det kommende højhus ved Mindet, hvor vi også ved den høring (lokalplan 1147) løftede et ønske om, at det sikres, at faciliteterne de forskellige steder komplementerer, supplerer og styrker hinanden. Der skal kontinuerligt kigges i naboprojekternes planer – om det er Kulbroen, Mindet, TRÆ, området skabt af A. Enggaard eller andet, der endnu ikke er skitseret – så de samme aktiviteter og rammer ikke tænkes ind alle steder. Kun på den måde får vi det mangfoldige og unikke byliv i hele kvarteret, som vi alle drømmer om.

Når det så omhandler dette lokalplansforslag, vender vi jo tilbage til den tydelige kobling mellem Kulhuset og Kulbroen. Og her er det essentielt at starte med en af de erfaringer, vores team har fra 8+ års liv i Sydhavnen og involvering i utallige andre byudviklingsprojekter i Aarhus: Det byliv, der drømmes om ved p-huset – altså alt udover 'biler ind og ud' – kommer ikke af sig selv! Der er brug for, at nogen har værtskabet og møder brugerne af stedet. At nogen har taktstokken for at sørge for den rette kultur og stemning i et sted. Og at nogen kan åbne stedet op, så det bliver inviterende og inkluderende for alle. Det er vores forenings rolle ved Kulbroen, som i sine mangfoldige byrum oppe og nede huser en unik kulturinstitution. Qua den markante forbindelse mellem fysik, navn og intention, er det naturligt for os også at påtage os den rolle for Kulhuset. En lokalplan berører ikke juridisk en sådan afgørelse, men værtsrollen er en essentiel del af p-husets daglige liv og bør være en klar prioritet at fastlægge snarest muligt. Hvis intentionen er oprigtig, kræver denne del af byrummets udvikling også sin egen indsats. Rammerne og vilkårene for, hvor og hvordan værten udfylder denne rolle, tilhører til dels dette lokalplansforslag. Vil man fx reservere 100 eller 200 m² i p-husets bygning til denne funktion? Vi foreslår klart, at samtaler igangsættes snarest for at undersøge hvem der potentielt kan hjælpe med at drive stedet, med hvilket formål og fokus, og under hvilke rammer – og at der stilles skrappe krav hertil. Der er nemlig både store potentialer og store risici, der skal arbejdes seriøst med som vært i Kulhuset. På

den ene side har man her bl.a. muligheden for at skabe og tilbyde nogle fleksible indendørs rum til oplevelser, som kan komme både lokale og gæster til gavn. Ved at være facilitator for Kulhuset og holde lyset tændt – i overført og direkte betydning – undgår man på den anden side, at de mange mørke rum og kroge i denne del af Sydhavns kvarteret bliver for utrygge eller måske ligefrem skumle. I stedet vil der være nogen at kunne gå til for alle brugere. Kun med en grundig og inkluderende tilgang til rollen som Kulhusets vært kan stedet opnå sine vigtige koblinger til Den Rekreative Forbindelse, Kulbroen m.fl.

Visualiseringen nedenfor er udviklet som et eksempel på den naturlige kobling mellem p-huset og Kulbroen, som for os er så oplagt. Her binder arkitekturen stederne sammen, fastholder forbindelsen til havnen og tydeliggør, hvorhen og hvem man som gæst og bruger finder for at blive en del af livet.

KULHUSET

Visualisering: Pit Herold, Kulbroens Venner

Vi kan være lidt ærgerlige over en proces, hvor lokalplanshøring og et udbud for p-huset pludselig har kørt parallelt, og hvor vi ikke har været involveret, blot informeret sparsomt. Vi ser nu i stedet frem til den næste del af processen, hvor vi har en klar forventning om, at der ønskes mere dybdegående og kreativ dialog om, hvordan koblingen mellem disse to centrale fysiske elementer i Sydhavns kvarteret gøres til den bedst mulige og mest naturlige. Så vi sikrer, at hele kvarteret og byen får det særlige p-hus, der er forbundet organisk med resten – og er til mere end parkering.

På vegne af foreningen Kulbroens Venner

Martin Thim, Daniel Walsh & Marc Sejr Eggen